

**КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Наказ ректора Національного університету
біоресурсів і природокористування України
від 5 03 2015 № 245

**ПОРЯДОК
ПРОХОДЖЕННЯ ПОПЕРЕДНЬОГО
РОЗГЛЯДУ ДИСЕРТАЦІЙ
У НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Київ- 2015

Розділ 1

Попередній розгляд дисертацій, виконаних у Національному університеті біоресурсів і природокористування України

Попередній розгляд дисертацій, виконаних у Національному університеті біоресурсів і природокористування України здійснюється у два етапи.

Попередній розгляд відбувається на засіданні кафедри, на якій виконувалася дисертація, або розширеному засіданні відділу Української лабораторії якості і безпеки продукції АПК чи розширеному засіданні лабораторії Українського науково-дослідного інституту (НДІ) сільськогосподарської радіології.

На другому етапі, за рекомендацією кафедри (відділу/лабораторії), розгляд дисертацій проводиться на засіданні науково-технічної ради (або секції) відповідного НДІ або факультету. Здобувачі наукових ступенів Навчально-наукового інституту післядипломної освіти на другому етапі проходять попередній розгляд дисертацій на засіданні науково-технічної ради НДІ економіки і менеджменту.

Попередній розгляд дисертації на кафедрі (відділі/лабораторії) проводиться за наявності:

- 1) дисертації (1 прим. незброшурований);
- 2) автореферату дисертації (1 прим. незброшурований);
- 3) необхідних публікацій за темою дисертації:

3.1 – на здобуття наукового ступеня доктора наук: не менше 20 публікацій у наукових (зокрема електронних) фахових виданнях України (наказ МОНмолодьспорту України від 17.10.2012 № 1112 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук»), з яких не менше чотирьох публікацій у наукових періодичних виданнях інших держав із напрямом, що за ним підготовлено дисертацію. До таких публікацій можуть прирівнюватися публікації у виданнях України, внесених до міжнародних наукометричних баз (наказ МОНмолодьспорту України від 03.12.2012 № 1380 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 17.10.2012 № 1112», що набув чинності з 01 вересня 2013 року); не більше п'яти публікацій в електронних наукових фахових виданнях; у галузях природничих і технічних наук замість трьох статей можуть бути долучені три патенти на винахід (авторські свідоцтва), що пройшли кваліфікаційну експертизу і безпосередньо стосуються наукових результатів дисертації;

3.2 – на здобуття наукового ступеня кандидата наук: не менше п'яти публікацій у наукових (зокрема електронних) фахових виданнях України та інших держав (наказ МОНмолодьспорту України від 17.10.2012 № 1112 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук»), з яких не менше однієї статті в наукових періодичних виданнях інших держав із напрямку, що за ним підготовлено дисертацію. До такої публікації може прирівнюватися публікація у виданнях України, внесених до міжнародних наукометричних баз (наказ МОНмолодьспорту України від 03.12.2012 № 1380 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 17.10.2012 № 1112», що набув чинності з 01 вересня 2013 року); одна із статей може бути опублікована в електронному науковому фаховому виданні; у галузях природничих і технічних наук замість однієї статті може бути долучений один патент на винахід (авторське свідоцтво), що пройшов кваліфікаційну експертизу і безпосередньо стосується наукових результатів дисертації;

3.3 – у разі підготовки дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук на правах рукопису необхідною є наявність (для гуманітарних і суспільних наук) опублікованої без співавторів монографії обсягом не менше 10 обліково-видавничих аркушів, що містить власні результати наукових досліджень здобувача і відповідає вимогам до опублікованої монографії, що її подають на здобуття наукового ступеня доктора наук;

4) матеріалів апробації результатів дослідження (програми, тези, доповіді та інші матеріали наукових конференцій, конгресів, семінарів, з'їздів, симпозіумів тощо);

5) документів, що підтверджують упровадження результатів дослідження у виробництво;

б) посвідчення про складання кандидатських іспитів за формою, визначеною Положенням про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.03.1999 № 309.

Для попереднього рецензування дисертації завідувач кафедри (відділу/лабораторії) призначає (видаючи розпорядження по кафедрі) двох рецензентів по кандидатській дисертації і трьох по докторській із членів кафедри (відділу/лабораторії) або запрошених фахівців.

Засідання кафедри (відділу/лабораторії) з розгляду дисертації вважається правочинним, якщо на ньому присутні не менше ніж дві треті співробітників кафедри (відділу/лабораторії), на якій виконували дисертацію. Засідання кафедри (відділу/лабораторії) проводить її завідувач або інший науково-педагогічний працівник кафедри (відділу/лабораторії) (переважно доктор наук), якщо завідувач кафедри (відділу/лабораторії) є науковим керівником (консультантом) дисертації здобувача. У такому разі на початку засідання за пропозицією завідувача кафедри (відділу/лабораторії) обирають голову засідання відкритим голосуванням простою більшістю голосів. У разі потреби на засідання кафедри запрошують фахівців (докторів наук) за профілем дисертаційної роботи з інших кафедр чи установ. Рішення кафедри (відділу/лабораторії) щодо дисертації здобувача наукового ступеня приймають відкритим голосуванням. Якщо кафедра (відділ/лабораторія) рекомендує дисертацію до попереднього розгляду на засіданні науково-технічної ради НДІ (факультету, Української лабораторія якості і безпеки продукції АПК), готують висновок кафедри (відділу/лабораторії) про дисертацію у вигляді витягу з протоколу відповідного засідання, що його підписує завідувач кафедри (відділу/лабораторії) (голова засідання) та секретар засідання.

Після попереднього розгляду дисертації на засіданні кафедри (відділу/лабораторії) її розглядають на засіданні науково-технічної ради НДІ (факультету).

Дозвіл на попередній розгляд дисертації на засіданні науково-технічної ради надає перший проректор після погодження з науковим керівником, завідувачем кафедри (відділу/лабораторії) та начальником відділу наукової атестації (про відповідність оформлення дисертації, автореферату дисертації та іншої документації чинним вимогам).

Для попереднього розгляду дисертації (докторської або кандидатської) на засіданні науково-технічної ради потрібні такі документи:

- заява здобувача з проханням дозволити попередній розгляд із відповідними погодженнями (першого проректора, начальника відділу наукової атестації, наукового керівника, завідувача кафедри);
- висновок кафедри (відділу/лабораторії) у вигляді витягу із протоколу засідання (рекомендація до захисту на засіданні науково-технічної ради) (1 прим.);

- висновок комісії в кількості трьох осіб (створюється розпорядженням директора НДІ або заступника декана з наукової роботи) про наявність та достовірність первинної документації по дисертації (1 прим.) (для здобувачів наукових степенів із суспільних та гуманітарних наук у разі відсутності первинної документації висновок не оформлюється);

- висновок комісії в кількості трьох осіб (створюється розпорядженням директора НДІ) за результатами проведення біоетичної експертизи дисертації, виконаної у галузі ветеринарних і біологічних наук;

- дисертація (1 прим. незброшурований);

- автореферат дисертації (1 прим. незброшурований);

- витяг з протоколу засідання науково-технічної ради НДІ/факультету (для здобувачів наукового ступеня доктора наук – Вченої ради університету) про затвердження теми дисертації та наукового керівника (наукового консультанта) (1 прим.);

- посвідчення про складені кандидатські іспити (для здобувачів наукового ступеня кандидата наук) (2 прим.);

- копія диплому про повну вищу освіту (2 прим.) (для здобувачів наукового ступеня доктора наук – диплом кандидата наук, атестат доцента у разі наявності вченого звання);

- ксерокопії публікацій, апробацій (1 прим.);

- відгук наукового керівника (наукового консультанта) з оцінкою здобувача та його роботи під час підготовки дисертації, засвідчений печаткою за основним місцем роботи наукового керівника (наукового консультанта) (1 прим.);

- примірник захищеної кандидатської дисертації та автореферат дисертації (для здобувачів наукового ступеня доктора наук).

Дисертація, автореферат дисертації та підготовлені документи подають у НДІ/на факультет (науково-технічну раду) для ознайомлення і проведення попереднього розгляду (до попереднього розгляду на засіданні науково-технічної ради за погодженням з директором НДІ/заступником декана факультету з наукової роботи дисертація може розглядатися на фаховому семінарі).

Для ознайомлення з докторською дисертацією директор НДІ (заступник декана факультету з наукової роботи) на засіданні науково-технічної ради за погодженням із її членами, визначає трьох рецензентів (докторів наук зі спеціальності та галузі науки, за якою виконана дисертація), а з кандидатською дисертацією – двох

рецензентів (один з них може бути кандидат наук зі спеціальності та галузі науки, за якою виконана дисертація). Один із призначених рецензентів може бути членом кафедри (відділу/лабораторії), на якій виконувалася дисертація. Крім того, в якості рецензентів можуть бути залучені фахівці з досліджуваної проблематики, що не є працівниками НУБіП України. Озвучені на засіданні науково-технічної ради рецензії додають до протоколу.

На засіданні з розгляду докторської (кандидатської) дисертації повинні бути присутні не менше ніж дві треті членів ради. У разі відсутності в складі науково-технічної ради фахівців за профілем дисертації обов'язковою є участь у засіданні чотирьох докторів наук зі спеціальності, за якою виконана дисертація, для здобувачів наукового ступеня доктора наук і трьох докторів наук зі спеціальності для здобувачів наукового ступеня кандидата наук, які можуть залучатися з інших навчально-наукових інститутів і факультетів, із виробництва, науково-дослідних установ, а також з інших вищих навчальних закладів.

На засіданні присутні члени науково-технічної ради реєструються (оформлюють реєстраційну картку). За організацію засідання відповідає директор НДІ (заступник декана з наукової роботи). Засідання веде голова ради, якщо його спеціальність і галузь науки за дипломом відповідають профілю дисертації, що розглядають. В іншому випадку на початку засідання відкритим голосуванням (простою більшістю голосів) обирають голову засідання – доктора наук зі спеціальності, що за нею виконано дисертацію.

У випадку, коли здобувач наукового ступеня – штатний працівник іншого за напрямом підготовки дисертації структурного підрозділу університету, як виняток, можливе на першому етапі проведення попереднього розгляду його дисертації на розширеному засіданні кафедри (відділу/лабораторії) із залученням докторів наук із відповідним шифром наукової спеціальності (чотирьох – під час розгляду докторської і трьох – під час розгляду кандидатської дисертацій). Таке засідання проводять за місцем виконання дисертації. Наступним етапом є розгляд дисертації на засіданні науково-технічної ради в профільному НДІ (факультеті).

Обговорення дисертації повинно носити принциповий, дискусійний характер.

Після розгляду дисертації проводять відкрите або таємне (за пропозицією хоча б одного із членів засідання) голосування.

У голосуванні беруть участь члени ради. За результатами голосування приймають одне з двох рішень:

- рекомендувати дисертацію до розгляду в спеціалізованій вченій раді (якщо за нього проголосувало більше половини від кількості присутніх на засіданні членів ради);

- не рекомендувати дисертацію до розгляду в спеціалізованій вченій раді.

За потреби на засіданні може ухвалюватись рішення щодо внесення редакційних змін до теми дисертації.

Якщо дисертацію рекомендують до розгляду в спеціалізованій вченій раді, то за результатами попереднього розгляду готують висновок Національного університету біоресурсів і природокористування України про дисертацію у вигляді витягу з протоколу засідання науково-технічної ради, що його подають до спеціалізованої вченої ради. Висновок підписує голова засідання (доктор наук зі спеціальності, що за нею виконана дисертація) або голова ради, секретар ради (секретар засідання) та затверджує перший проректор (після візи начальника відділу наукової атестації). Висновок чинний протягом одного року з дати його затвердження до моменту подання дисертації до розгляду у спеціалізовану вчену раду.

Висновок видають здобувачеві не пізніше ніж через два місяці після надходження для попередньої експертизи кандидатської, та не пізніше ніж через три місяці – докторської дисертації.

Після попереднього розгляду дисертації документи за чинним переліком подають у спеціалізовану вчену раду.

Рада приймає до розгляду докторську дисертацію не раніше, ніж через два місяці, а кандидатську – не раніше, ніж через місяць з дня розсилки виготовлювачем публікацій, в яких відображено основні результати дисертації.

За організацію другого етапу попереднього розгляду дисертаційних робіт відповідає директор НДІ (заступник декана з наукової роботи), що призначає рецензентів відповідно до цього Положення та контролює, як секретар науково-технічної ради веде, зберігає протоколи засідання та готує відповідні витяги із протоколів і висновків. Документи засідань науково-технічної ради зберігають у дирекції/деканаті або в спеціально облаштованому приміщенні для засідань науково-технічної ради, вченої ради ННІ/факультету.

Розділ 2

Попередній розгляд дисертацій, виконаних в інших установах і організаціях

Здобувачі наукових ступенів з інших установ після перевірки та узгодження пакету документів за чинним переліком (додаток 2 до Положення про спеціалізовану вчену раду) у відділі наукової атестації, пишуть заяву на ім'я голови спеціалізованої вченої ради з проханням прийняти дисертацію до розгляду. Після чого дисертацію і документи передають до відповідної спеціалізованої вченої ради у Національному університеті біоресурсів і природокористування України. Спеціалізована вчена рада призначає експертну комісію (не менше трьох осіб) із членів ради (фахівців за профілем дисертації) для ознайомлення з матеріалами дисертації.

За надходження дисертації до спеціалізованої вченої ради з інших установ експертна комісія спрямовує дисертацію для попереднього розгляду на засідання науково-технічної ради (згідно п. 3.2 Положення про спеціалізовану вчену раду МОН України). Члени експертної комісії спеціалізованої вченої ради можуть бути запрошені на це засідання. Експертна комісія керується результатами попереднього розгляду дисертаційної роботи на відповідному засіданні для вирішення питання про прийняття дисертації до захисту і готує висновок експертної комісії (п. 3.1 Положення про спеціалізовану вчену раду МОН України).

У разі позитивного висновку комісії спеціалізована вчена рада приймає рішення про прийняття дисертації до захисту. Рішення ради вважається позитивним, якщо за нього в результаті відкритого голосування висловились більш як половина присутніх на засіданні членів ради. У разі негативного висновку комісії рада не приймає дисертацію до захисту і видає здобувачеві витяг з протоколу засідання спеціалізованої вченої ради з мотивуванням відмови в прийнятті дисертації до захисту та повертає всі подані документи.

Висновок про попередній розгляд дисертації разом з іншими документами, що з них у подальшому формується атестаційна справа, здобувач подає у відділ наукової атестації.